

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 590/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Horanským, E. F. Scherera 2, Piešťany, proti postupu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (teraz Okresný súd Trenčín) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 999/2008 a proti postupu Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 4/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 11. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) „*v spojení s čl. 11 ods. 1 listiny*“, základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva na spravodlivý súd podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom [(ďalej len „okresný súd“), od 1. júna 2023 Okresný súd Trenčín, pozn.] v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Er 999/2008 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 4/2023 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Súčasne žiada, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 eur a náhradu trov konania vzniknutých pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa v procesnom postavení oprávnenej domáhala v napadnutom konaní proti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinný“) vymoženia povinnosti uloženej exekučným titulom, a to uvedenia tam bližšie špecifikovaných pozemkov do pôvodného stavu konkrétne stanoveným postupom.

3. Pokiaľ ide o priebeh napadnutého konania, zo sťažovateľkou predneseného skutkového stavu a obsahu pripojených rozhodnutí konajúcich súdov vyplýva, že exekučné konanie bolo na základe jej návrhu na vykonanie exekúcie začaté 11. apríla 2007. Súdnu exekúciu bolo poverenie na vykonanie exekúcie udelené 18. mája 2007. Okresný súd počas konania opakovane rozhodoval o námietkach povinného proti exekúcii, ako aj o jeho návrhu na zastavenie exekúcie (naposledy uznesením č. k. 7 Er 999/2008-516 z 12. septembra 2022, ktorým návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol, pozn.). O odvolaní povinného proti predmetnému rozhodnutiu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 8 CoE 4/2023-591 z 19. júla 2023, ktorým odvolacie konanie zastavil z dôvodu, že súdny exekútor vrátil 19. mája 2023 poverenie na vykonanie exekúcie, keďže povinný splnil povinnosť vyplývajúcu z exekučného titulu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti rozsiahlo opisuje priebeh napadnutého konania, obsah v konaní vydaných rozhodnutí a namieta dĺžku konania v trvaní takmer 16 rokov. Chronológia konania svedčí podľa jej názoru o tom, že okresný súd „nedodržiaval zásady práva na spravodlivý proces a nedával sťažovateľku a povinného na jednu úroveň“. Tvrdí, že nečinnosťou okresného súdu a krajského súdu bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivé súdne konanie a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

5. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatuje, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietahov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby súd alebo štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

7. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri rozsudok vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

8. Zo samotného obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že k právoplatnému skončeniu napadnutého konania došlo vydaním uznesenia krajského súdu č. k. 8 CoE 4/2023-591 z 19. júla 2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť 8. augusta 2023. Z uvedeného je zrejmé, že v čase, keď sa sťažovateľka obrátila na ústavný súd so svojou ústavnou sťažnosťou odovzdanou na poštovú prepravu 9. októbra 2023 a doručenou ústavnému súdu 11. októbra 2023, už bolo napadnuté konanie, v ktorom sa domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, právoplatne skončené, a teda k porušovaniu označeného práva už nemohlo dochádzať a jej právna neistota tak už nemohla trvať. Ústavný súd uznáva, že dĺžka namietaného konania sa skutočne javí ako ústavne neakceptovateľná, avšak konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky by už s ohľadom na právoplatné skončenie napadnutého konania nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

9. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

10. Z dôvodov ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka vidí porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie práve v neprimeranej dĺžke napadnutého konania. S ohľadom na záver prijatý ústavným súdom vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je možné ani len uvažovať o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru), ku ktorého porušeniu dochádza vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej alebo právnickej osoby (I. ÚS 35/98, II. ÚS 8/01). Spôsobenie zbytočných prietáhov v konaní súdom môže založiť porušenie základného práva účastníka súdneho konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy, ale spravidla neznamena odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 8/01). K porušeniu tohto základného práva zbytočnými prietahmi v súdnom konaní by však mohlo dôjsť v prípade, ak by postup všeobecného súdu v takomto konaní v dôsledku zbytočných prietáhov viedol v konečnom dôsledku k zmareniu možnosti poskytnúť efektívnu a účinnú ochranu tým právam účastníka konania, ktorých ochrany sa domáha (III. ÚS 49/04, III. ÚS 348/05).

11. Uvedené však zjavne nie je prípad sťažovateľky, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 11 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 13 dohovoru, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu:

12. Napriek tomu, že sťažovateľka, kvalifikovane právne zastúpená, sa v petite ústavnej sťažnosti explicitne domáha vyslovenia aj označených práv podľa ústavy, listiny, dohovoru, dodatkového protokolu a medzinárodného paktu, v dôvodoch ústavnej sťažnosti absentuje vo vzťahu k postupu všeobecných súdov akákoľvek argumentácia, nieto ešte relevantná ústavnoprávna argumentácia, ktorá by tvrdené porušenie týchto práv preukazovala a ktorá by tak mala podliehať prieskumu ústavného súdu v konaní o jej ústavnej sťažnosti. V okolnostiach prípadu nebola ani len tvrdená príčinná súvislosť medzi namietaným porušením označených práv a postupom súdov v napadnutom konaní, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

13. Na tomto mieste ústavný súd v závere už len dodáva, že popri uvedení sťažnostného petitu je ďalšou povinnosťou sťažovateľa, aby svoju ústavnú sťažnosť náležite odôvodnil tak, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu (m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 54/2014, II. ÚS 594/2016). Sťažovateľ musí ďalej vysvetliť, v čom vidí porušenie základného práva alebo slobody, ktoré boli podľa jeho názoru konkretizovaným zásahom orgánu verejnej moci porušené. Takto formulovaná požiadavka odzrkadľuje potrebu dôsledného odlíšenia úlohy ústavného súdu od úloh iných orgánov verejnej moci (predovšetkým všeobecných súdov). Kým totiž všeobecné súdy prioritne chránia subjektívne práva fyzických osôb a právnických osôb plynúce zo zákonných, prípadne od zákona odvodených právnych predpisov, *vice versa* ústavný súd je v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy povolaný na ochranu tých subjektívnych práv, ktoré sú ako základné práva a slobody zakotvené v ústave alebo v kvalifikovaných medzinárodných zmluvách (III. ÚS 352/2017, č. 63/2017 ZNaU). Je nevyhnutné, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo vysvetlenie ústavných požiadaviek, s ktorými namietaný postup orgánu verejnej moci kolide, a pritom musí byť preukázané, do akej

miery rozporovaný postup štátneho orgánu zasahuje do označených práv sťažovateľa (m. m. rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko č. k. 1 BvR 1584/10 z 24. 8. 2010, odsek 3; rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko č. k. 1 BvR 2214/19 z 10. 12. 2019, ods. 13).

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších požiadavkách sťažovateľky stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu